

Brussel, 15 september 2025
(OR. en)

12800/25

RECH 384

NOTA

van: het secretariaat-generaal van de Raad
aan: het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad

Betreft: *Vorbereitung van de Raad Concurrentievermogen (Interne Markt, Industrie, Onderzoek en Ruimtevaart) op 29-30 september 2025*
Pakket Horizon Europa: kaderprogramma voor onderzoek en innovatie 2028-2034
a) Kaderprogramma en de regels voor deelname en verspreiding
b) Specifiek programma tot uitvoering van Horizon Europa
- Oriënterend debat

De delegaties vinden in de bijlage een nota van het voorzitterschap over “**EU-onderzoek en -innovatie voor tweërlei gebruik, veiligheid en defensie**”, met het oog op het oriënterend debat in de Raad Concurrentievermogen op 30 september 2025.

**EU-ONDERZOEK EN -INNOVATIE VOOR TWEEËRLEI GEBRUIK, VEILIGHEID EN
DEFENSIE**

Onderzoek en innovatie spelen een steeds belangrijkere rol bij het vormgeven van de toekomst van Europa. De huidige geopolitieke situatie heeft de behoefte aan onderzoek en innovatie voor tweërlei gebruik versneld, mogelijk met de nadruk op defensietoepassingen. Tegen de achtergrond van toenemende dreigingen en nieuwe geopolitieke uitdagingen moet Europa in staat zijn op te treden. In overeenstemming met de aanpak van andere mondiale actoren moet Europa het volledige potentieel van onderzoek en innovatie ontsluiten en nagaan hoe de synergieën tussen onderzoek en innovatie in de civiele sfeer en op defensiegebied kunnen worden benut.

Het voorstel voor het volgende Horizon Europa-programma, dat op 16 juli door de Europese Commissie is goedgekeurd, biedt de mogelijkheid om projecten voor tweërlei gebruik te financieren, met bijzondere aandacht voor defensietoepassingen in het kader van het Accelerator-programma van de Europese Innovatieraad. Hoewel nadere details over het voorstel voorlopig ontbreken, zou dit leiden tot een verschuiving van het toepassingsgebied ten opzichte van het huidige kaderprogramma.

Het voorstel lijkt in overeenstemming te zijn met een aanbeveling uit het in september 2024 gepubliceerde verslag van de Manuel Heitor-groep op hoog niveau, met als titel “Align, Act, Accelerate. Research, Technology and Innovation to boost European Competitiveness”. De laatste aanbeveling van het verslag was om tweërlei gebruik als onvermijdelijk te omarmen door er op beide manieren gebruik van te maken.

De groep op hoog niveau voerde aan dat het vasthouden aan een strikte tweedeling tussen tweërlei gebruik en civiel onderzoek niet de ideale weg voorwaarts is en beide in de Europese context niet als verschillend mogen worden voorgesteld. In het verslag worden twee belangrijke redenen voor dit argument aangevoerd. In de eerste plaats is gezien het per definitie alomtegenwoordige karakter van veel nieuwe technologieën, bijna alle onderzoek, ontwikkeling en innovatie voor tweërlei gebruik (bv. internet, AI, mobiele telefoons, drones, robots). Ten tweede is, gezien de bijna alomtegenwoordige en alomvattende vereisten van een modern leger, bijna elk onderzoeksgebied per definitie voor tweërlei gebruik (bijvoorbeeld gezondheid, voeding, menselijke prestaties).

Tot slot voerde de groep op hoog niveau het volgende aan vanuit financieel oogpunt: het economische vredesdividend van landen met lagere militaire uitgaven is voorbij. De uitdaging voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie in Europa is het realiseren van een nieuw innovatiedividend door de onvermijdelijke stijging van de militaire uitgaven.

Projecten voor tweeërlei gebruik mogelijk maken binnen het kaderprogramma, eventueel met de nadruk op defensietoepassingen, is een gevoelige kwestie. Het voorstel om tweeërlei gebruik en projecten met de nadruk op defensietoepassingen op te nemen in het volgende Horizon Europa-programma vereist daarom dat grondig wordt nagedacht over bijvoorbeeld de impact, nieuwe belanghebbenden die betrokken zijn bij projecten, de verwerking van gevoelige gegevens, samenwerking met derde landen en veiligheidsaspecten.

In deze context wordt de ministers van Onderzoek verzocht hun visie te geven op de volgende hoofdvragen:

1. Welke mogelijkheden biedt deze nieuwe aanpak om het concurrentievermogen en de veerkracht van Europa verder te versterken en te verbeteren?
2. Met welke specifieke gevoeligheden moet rekening worden gehouden bij de openstelling van het kaderprogramma?
3. Op welke manier moeten projecten voor tweeërlei gebruik en projecten die gericht zijn op defensietoepassingen in het volgende Horizon Europa-programma worden ondersteund?